

Zonnedauw

driemaandelijks tijdschrift van Natuurpunt Noord-Limburg (Lommel-Overpelt)

Laatste uitgave van Zonnedauw

De zonsondergang luidt het einde in van een 46-jarige traditie. Dit ledenblad van Natuurpunt Noord-Limburg verdwijnt en vanaf nu communiceert Natuurpunt Noord-Limburg digitaal met een nieuwsbrief, via de website www.natuurpunt-noordlimburg.be en via de media.

Dringende oproep: meld uw mail-adres samen met uw lidnummer (te vinden in het adresvakje van deze Zonnedauw) aan pool.verheyen@skynet.be
Dan ontvangt u regelmatig onze nieuwsbrief.

Mensen zonder mail-adres krijgen de nieuwsbrief per post.

2014 nr 4

Jaargang 46
oktober - november - december

WWW.NATUURPUNT-NOORDLIMBURG.BE

Gène Wellens, erevoorzitter

Luc Winters, voorzitter, lid redactie Zonnedaauw

Jan Leroy, co-voorzitter

Albert Mertens, schatbewaarder

Paul Verheyen, secretaris, lid redactie Zonnedaauw

Leon Plessers, ledenadministratie

Henri Cuyvers,

Albert Geuens,

Carl Vertommen

Marc Geuens,

Gerard Jannis,

Herman Poorters

Rik Theuws,

Henri Vaesen,

Paula Alaerts-Vliegen, beheer Wateringhuis, feestcomité

Annemie Alaerts-Van Endert, feestcomité

luc.winters@telenet.be

jan.leroy@skynet.be

albert.mertens@skynet.be

pool.verheyen@skynet.be

leon.plessers@helvoet.com

henricuyvers@telenet.be

bertgeuens@skynet.be

carlvertommen@gmail.com

marcgeuens1@telenet.be

gerard.jannis@telenet.be

hermanpoorters@hotmail.com

rik_theuws@hotmail.com

petrus.alaerts@telenet.be

patrick.van.endert@telenet.be

WERKGROEPEN

Pieter Cox: vogelwerkgroep

Guido Jansen: vissenwerkgroep

Luc Winters: amfibieën en reptielen

Gerard Jannis: libellen

Jan Leroy: planten "De Slobkousjes"

Rudi Wouters: Vlinders "Hesperia"

Albert Mertens: natuurgidsen

PieterCox91@hotmail.com

gijans@hotmail.com

luc.winters@telenet.be

gerard.jannis@telenet.be

jan.leroy@skynet.be

rudi.wouters1210@telenet.be

albert.mertens@skynet.be

CONSERVATORS NATUURGEBIEDEN

Hoofdconservator (H.C.) en coördinator

"De Vloeiweiden in de Watering" (Lommel-Kolonie),

"De Lommelse heidegebieden": de Riebos, de Bleekerheide, de Heuvelse heide en de Kattenbosserheide,

"De Tip", (dendrologisch park in Lommel-Kerkhoven),

"Het Plat" (Overpelt)

"De Dommelvallei" (Hechtel-Eksel, Peer en Overpelt)

"De Veewei" (Hechtel-Eksel)

Gerard Jannis

Pierre Alaerts (H.C.), en Jan Leroy

André Geypen (H.C.), en Michel Emmers

Gène Wellens (H.C.), Rik Theuws

Theo Renckens (H.C.), Willy Cox en Luc Winters

Albert Geuens (H.C.) en Wouter Beyen

Luc Winters (H.C.) en Fons Kenis

Omslagfoto: Winterse zonsopgang op de Lange Heuvelheide te Hechtel (Theo Geuens).

Inhoudsopgave

- Blz 2 Afdelingsbestuur
- Blz 3 Brief van de voorzitter:
Het digitale tijdperk:
Onze Zonnedauw
- Blz 4 Aankondiging van Activiteiten.
- Blz 7 Foto's van Ledenfeest
- Blz 8 Vlindernieuwtjes van Hesperia
- Blz 9 Als de Slobkousjes gaan snuffelen in
het Limburgse mijnverleden.

- Blz 10 Tanzania Endallah 2014
- Blz 11 Natuur als goede buur
- Blz 14 Gedicht: Najaarswolken
- Blz 15 PRIKBORD
- Blz 16 Publiciteit.

- Blz 19 Geschiedenis van ons tijdschrift
ZONNEDAUW
- Blz 22 Roofvogels
- Blz 23 Colofon

Uit eeuwigdurende natuurkalender.

Brief van de voorzitter

Het digitale tijdperk

Onze Zonnedauw

46 jaar lang hebben wij kunnen genieten van een “papieren” Zonnedauw. In de loop van de jaren hebben we dan ook op verschillende manieren een Zonnedauw in elkaar geknutseld. Hiervoor hebben we beroep moeten doen op de vaardigheden van diverse vrijwilligers. Verder in deze Zonnedauw geeft Albert Mertens een overzicht van ‘the making off’ van ons tijdschrift. Het is hier dan ook gepast om al deze vrijwilligers nogmaals te danken voor hun bijdrage.

Waarom gaan we er dan nu mee stoppen?

Er was al eerder sprake van een omschakeling naar een digitale nieuwsbrief. Maar nu dat Paul, onze redacteur, 70 is geworden en wat meer aandacht aan zijn kinderen en kleinkinderen wil besteden, vond het bestuur dit een geschikt moment om een nieuwe stap in de communicatie met onze leden te zetten. Onze website en een nieuwe nieuwsbrief zullen jullie op de hoogte houden van onze activiteiten. Ook voor de leden die geen internet hebben zoeken we een gepaste oplossing.

Het is ook tijd voor vernieuwing en verjonging.

Voor onze reservaten zoeken we nog nieuwe medewerkers. Elk reservaat heeft een beheerswerkgroep, die bestaat uit een groep mensen zoals een conservator, eventueel hulpconservators en andere leden. Het is onze bedoeling om deze beheerswerkgroep uit te breiden. Er zijn twee mogelijkheden. Je kunt nu al actief deelnemen aan het beheer(al naargelang je vrije tijd) of je hebt misschien wat minder tijd, maar wil toch op de hoogte blijven van wat er rond dat reservaat allemaal gebeurt. In beide gevallen sturen we je al de informatie die betrekking heeft op je reservaat. We willen op die manier de kennis die nu bij enkele personen zit, ook met andere geïnteresseerde delen.

Voor meer informatie hierover kan je me steeds contacteren.

Luc.winters@telenet.be

Gsm 0479339164

Luc WINTERS

Activiteiten okt.-nov.-dec. 2014

Zondag 5 oktober 2014

A. Vogeltrekwaarneming en ornithologisch ringwerk aan het reservaat “De Veewei” te Eksel

Leiding: Albert Geuens (tel.: 011/73.27.44)
Samenkomst: Om 9 uur op het reservaat De Veewei, Kiefhoekstraat te Eksel. Einde: 12 uur.
Verrekijker of telescoop zijn aangewezen. Te volgen via website www.natuurpunt-noordlimburg.be.

B. Geleide wandeling in de Vloeiweiden te Lommel-Kolonie: themawandeling “Klimaat”

Leiding: Noord-Limburgse natuurgidsen: Henri Vaesen en Luc Winters.
Samenkomst: om 13.45 uur aan het WateringHUIS en om 14 uur aan het einde van de Koloniestraat.

Zaterdag 11 oktober 2014

Vlinderwerkgroep HESPERIA

Vlinderwandeling bij het “Waaltesbos”

Leiding: Rudi Wouters
Samenkomst: om 14 uur aan de kerk van Lommel-Werkplaatsen, Martinus van Gurplaan.
Iedereen welkom.
De meeste van onze activiteiten zijn weersgevoelig, hou dus steeds de nieuwsbrief en/of de website in de gaten of neem contact op met:
Rudi Wouters, Vinkstraat 21, 3920 Lommel Gsm 0498/384896

Van zondag 12 oktober 2014 tot zondag 19 oktober 2014

Week van het Bos

Nationale activiteit van ANB (Agentschap voor Natuur en Bos)

Voor meer informatie zie www.natuurenbos.be/weekvanhetbos

Zondag 12 oktober 2014

Vogeltrekwaarneming en ornithologisch ringwerk aan het reservaat “De Veewei” te Eksel

Leiding: Albert Geuens (tel.: 011/73.27.44)
Samenkomst: Om 9 uur op het reservaat De Veewei, Kiefhoekstraat te Eksel. Einde: 12 uur.
Verrekijker of telescoop zijn aangewezen. Te volgen via website www.natuurpunt-noordlimburg.be.

Zaterdag 18 oktober 2014

Beheerswerken in het Dommeldal

Leiding: Gerard Jannis
Samenkomst: om 9 uur in de Hoxentstraat (ter hoogte van het huis van Frans Van Winkel).
Einde tegen 12 uur.
Activiteit: Bijeenrapen van hooi. Voor werkmateriaal wordt gezorgd.
Laarzen kunnen nuttig zijn.

Zondag 19 oktober 2014

Vogeltrekwaarneming en ornithologisch ringwerk aan het reservaat “De Veewei” te Eksel

Leiding: Albert Geuens (tel.: 011/73.27.44)
Samenkomst: Om 9 uur op het reservaat De Veewei, Kiefhoekstraat te Eksel. Einde: 12 uur.
Verrekijker of telescoop zijn aangewezen. Te volgen via website www.natuurpunt-noordlimburg.be.

Zondag 26 oktober 2014

A. Vogeltrekwaarnemingen en ornithologisch ringwerk aan het reservaat “De Veewei” te Eksel

Leiding: Albert Geuens (tel.: 011/73.27.44)
Samenkomst: Om 9 uur op het reservaat De Veewei, Kiefhoekstraat te Eksel. Einde: 12 uur.
Verrekijker of telescoop zijn aangewezen. Te volgen via website www.natuurpunt-noordlimburg.be.

B. Seizoenswandeling in ons reservaat “Het Plat” te Overpelt

Leiding: Theo Renckens, John Verboven en Willy Cox.
Samenkomst: Om 14.00 uur aan de Schapenstal aan het einde van de Palisstraat.

Zondag 2 november 2014

A. Vogeltrekwaarnemingen en ornithologisch ringwerk aan het reservaat “De Veewei” te Eksel

Leiding: Albert Geuens (tel.: 011/73.27.44)
Samenkomst: Om 9 uur op het reservaat De Veewei, Kiefhoekstraat te Eksel. Einde: 12 uur.
Verrekijker of telescoop zijn aangewezen. Te volgen via website www.natuurpunt-noordlimburg.be.

B. Geleide wandeling in de Vloeiweiden te Lommel-Kolonie

Leiding: Noord-Limburgse natuurgids: Michel Emmers.
Samenkomst: om 13.45 uur aan het WateringHUIS en om 14 uur aan het einde van de Koloniestraat.

Zondag 9 november 2014

A. Herfstuitstap naar GRAND-HALLEUX en VIELSALM

Leiding : Marc Geuens, die de voorbereiding samen met Olav Thijs deed.
Onkosten: 15 euro
beneden 20 jaar en JNM-leden: 10 euro
maximum: 40 euro per gezin

Inschrijving: De deelnemers geven naam en opstapplaats door aan Marc Geuens, liefst bij voorrang per email: marcgeuens1@telenet.be; per GSM 0478 542251 na 18 uur.
Alleen de eerste 50 ingeschrevenen gaan mee, schrijf dus tijdig in!

Vertek van de autocar:

In Lommel Stationstraat Q8-station	: 7.00 uur
Lutlommel, Shaft	: 7.05 uur
Lutlommel Barrier	: 7.10 uur
Neerpelt ter hoogte van parking Aldi	: 7.20 uur
Overpelt Gemeentehuis	: 7.25 uur
Lindelhoeven, pastorie	: 7.30 uur
Eksel Nieuw Marktplaats	: 7.35 uur
Hechtel kruispunt	: 7.40 uur

B. Vogeltrekwaarnemingen en ornithologisch ringwerk aan het reservaat “De Veewei” te Eksel

Leiding: Albert Geuens (tel.: 011/73.27.44)
Samenkomst: Om 9 uur op het reservaat De Veewei, Kiefhoekstraat te Eksel. Einde: 12 uur.
Verrekijker of telescoop zijn aangewezen. Te volgen via website www.natuurpunt-noordlimburg.be.

Zondag 16 november 2014

A. Laatste vogeltrekkwaarnemingen en ornithologisch ringwerk aan het reservaat

“De Veewei” te Eksel

Leiding: Albert Geuens (tel.: 011/73.27.44)
Samenkomst: Om 9 uur op het reservaat De Veewei, Kiefhoekstraat te Eksel. Einde: 12 uur.
Verrekijker of telescoop zijn aangewezen. Te volgen via website www.natuurpunt-noordlimburg.be.

B. Dag van de Natuur

Nationale activiteit: voor meer informatie zie www.natuurpunt.be

Woensdag 19 november 2014

Vlinderwerkgroep HESPERIA

Een nabeschouwing van het voorbije jaar

Leiding: Rudi Wouters
Samenkomst: om 19 uur in het WateringHUIS te Lommel-Kolonie.

Zaterdag 22 november 2014

Film- en fotopresentaties van de natuurreis naar Israël

Samenkomst: om 20 uur in Ontmoetingscentrum PALETTE, Jeugdlaan 20 te Overpelt.

In maart van dit jaar reisden veertien Natuurpunters van onze afdeling naar Eilat in Israël, het zuidelijkste punt van dit land, om er de massaal trekkende vogels komende vanuit Afrika richting hun noordelijke broedplaatsen te observeren, te fotograferen en te filmen.

Maggy en Julien Vanlaer realiseerden hierover een film. Door alle deelnemers werden tevens vele foto's gemaakt, waarmee Theo Geuens en Jan Cornelissen een fotopresentatie monteerden.

Sporenkievit Hoplopterus spinosus

Enig en verrassend. Iedereen welkom.

Negevwoestijn

Zondag 23 november 2014

Paggerswandeling

Samenkomst: om 14 uur op de parking achter de kerk van Kleine-Brogel bij het bord met de kaart van de wandelpaden.

Het is een wandeling met extra aandacht voor de levenscyclus in de natuur. De natuur is nu tot rust gekomen en maakt zich klaar voor de nieuwe start.

Zondag 7 december 2014

Geleide wandeling in de Vloeiweiden te Lommel-Kolonie

Leiding: Noord-Limburgse natuurgids: Carl Vertommen

Samenkomst: om 13.45 uur aan het WateringHUIS en om 14 uur aan het einde van de Koloniestraat.

Zondag 14 december 2014

Wandeling in het Dommeldal

Leiding: Gerard Jannis en Albert Geuens

Samenkomst: om 14 uur aan het zuiveringsstation te Eikelbosstraat Eksel.

Zaterdag 27 december 2014

Beheerswerken in en om het WateringHUIS te Lommel-Kolonie

Trimestriële onderhouds- en poetsbeurt. Iedereen is welkom van 9 tot 12 uur.

Waar 26 jaar geleden de steenkoolmijn van Eisden nog op volle toeren draaide, kan je nu genieten

Foto's van een geslaagd ledenfeest bij het WateringHUIS

Vlindernieuwtjes van Hesperia

Beste vlindervrienden,

't Is weer voorbij die mooie zomer. Wat vlinderen betreft is het een redelijk goede zomer geweest. Het zou ons alleen plezier doen als er wat meer belangstelling zou zijn voor onze maandelijkse activiteiten. Deze kan je ook vinden op onze vernieuwde nieuwsbrief. Iedereen is steeds welkom.

Op zaterdag 26 en zondag 27 juli hadden we ons vlinder-mee weekend. Het werd een geslaagd weekend. Op zaterdag mochten we een kleine 40 personen ontvangen voor de nachtvlinders en op zondag telden we 44 bezoekers die meer wilden vernemen over het wel en het wee van onze dagvlinders.

Op zaterdag lieten de nachtvlinders niet lang op zich wachten en voor de mensen die nog nooit op een nachtvlinderactiviteit geweest waren, ging een geheel nieuwe wereld open. Zulke mooie en kleurrijke motten hadden ze nog nooit gezien. We geraakten op zaterdag toch aan ruim 160 soorten nachtvlinders, en dan ben ik ervan overtuigd dat nog niet alle macrovlindertjes op naam zijn gebracht.

Op zondag gidsten Willy en Albert de mensen op een vakkundige wijze over de Vloeiweiden. En de mensen genoten van de wandeling en de geanimeerde uitleg van de gidsten. We telden 14 soorten dagvlinders, en van 1 soort zagen we ook de rupsen.

Het werd een aangename zondag met een stralend zonnetje.

Met vlinderrijke groeten,

Rudi Wouters
Vinkstraat 21
3920 Lommel
wouters.rudi@scarlet.be
0498/384896

Op zaterdag 11 oktober gaan we op zoek naar najaarsvlinders in en om het 'Waaltesbos'. Afspraak op de parking van vzw Akindo Werkplaatsen 65 te Lommel om 14.00h. Iedereen welkom.

Woensdag 19 november is er een nabeschouwing van het voorbije jaar. Deze vindt plaats om 19.00h in het Wateringhuis te Lommel-Kolonie.

In december zal er een voordracht gegeven worden onder het thema "vlinders lokken, zoeken en ingeven". De juiste datum wordt medegedeeld in de volgende nieuwsbrief.

We zijn tevens nog op zoek naar nieuwe medewerkers om ons team te versterken om de taken in de toekomst niet te veel op dezelfde schouders te laten rusten.

Als de slobkousjes gaan snuffelen in het Limburgse mijnverleden

26 jaar geleden de steenkoolmijn van Eisden nog op volle toeren draaide, kan je nu genieten van een verrassend landschap in het pas heropende Connectera. In juli gingen elf Slobkousjes er onder leiding van Dirk op verkenning.

Dat ze genoten van de speciale plantengroei is wel duidelijk als je hoort dat ze na veertig minuten nog maar 100 meter van de toegangspoort waren geraakt. Een uurtje later stonden ze op het hoogste punt en vergaapten ze zich aan het landschap. Enerzijds zicht op de Maasvlakte, Eisden, Lanaken, DSM, zicht op Nederland, en zicht tot het oude mijnbekken in Luik. Anderzijds de stijlrand van het Kempisch Plateau, de waterpartijen beneden aan de voet ten gevolge van grindwinning, de Rode Berg - een smeulende terril en leverancier voor 'gravel' voor diverse tennisbanen, de bosrijke en groene omgeving. De slobkousjes kwamen terug met een lijst van 112 plantjes. Maar er is ook duidelijk meer te zien dan plantjes en mooie panorama's. In de twee bokken/mijnschachten huide een kolonie huiszwaluwen en een familie torenvalkjes. Kortom een bijzonder plekje, een bijzonder plaatje en menig Slobkousjes ging naar huis in de overtuiging er de volgende maanden zeker terug te keren.

Wie het zelf eens wil beleven kan er alle dagen terecht vanaf 10:00 uur. De hoofdtoegangspoort ligt in de Zetellaan 54, 3630 Maasmechelen (Eisden). Nieuwsgierigen moeten zeker al eens gaan kijken op de website www.connecterra.be.

Borstelkrans

Jan LEROY

*De borstelkrans (*Clinopodium vulgare*, synoniem: *Satureja vulgaris*) is een vaste plant, die behoort tot de lipbloemenfamilie (*Lamiaceae*). De soort staat op de Nederlandse Rode lijst van planten als zeer zeldzaam en matig afgenomen. De botanische naam *Clinopodium* is Oudgrieks voor voetenbankje en verwijst naar de harige schutbladen, die een bankje voor de bloemen vormen.*

De plant komt van nature voor in Eurazië en ruikt iets naar tijm.

De plant wordt 30-60 cm hoog. De dunne bladeren zijn eirond tot langwerpig en iets gekarteld.

De borstelkrans bloeit van juli tot september met donkerroze, zelden witte, ongeveer 6 mm lange bloemen, die in dichte, rijkbloemige schijnkransen zitten. De kelkbuis heeft geen zakachtige knobbel. De bloemen zijn omgeven door vele priemvormige, lang behaarde schutbladen. De bloemen produceren veel nectar en worden dan ook bezocht door bijen, vlinders en andere insecten.

De vrucht is een vierdelige splitvrucht.

De plant komt voor op droge, kalkrijke grond tussen het gras, struikgewas en op kapvlakten.

TANZANIA

Endallah 2014.

Afgelopen zomer trokken een aantal leden van Natuurpunt Noordlimburg samen met een groepje KVLV-vrouwen naar het dorpje Endallah in Tanzania. Het was de droom van Lisette Hermans en Inge Snoeckx om een vrijwilligersproject voor kinderen in een derdewereldland te steunen. Lisette en Inge, zeer gedreven leden van vrouwenbeweging KVLV-Hechtel (vrouwen met vaart dus), kwamen op hun zoektocht naar een geschikt project Roger Andries tegen. Roger is een van de stuwende krachten achter de vzw Misingi. Deze vzw wil de kinderen van dorpsgemeenschap Endallah een toekomst geven. De bouw van een grote middelbare school voor zo'n 800 leerlingen was een eerste concrete stap. Later volgden nog de bouw van twee kleuterklasjes, waarvan eentje voor de Masaai-gemeenschap in Engaro Sero. Vandaag richt de vzw zich vooral op onbemiddelde studenten om ze middels renteloze studieleningen de mogelijkheid te geven te studeren.

Endallah - Primary School opgefrist

Onze missie bestond erin om de lagere school van Endallah een broodnodige opfrisbeurt te geven. KVLV verzamelde de nodige fondsen om ter plaatse de verf en andere benodigdheden aan te kopen. Samen met plaatselijke arbeiders werkten we, zij aan zij, gedurende 9 dagen. Binnen- en buitenmuren, ramen en deuren werden geschilderd, kapotte ruiten werden vervangen. Het resultaat mocht gezien worden en de kinderen konden het nieuwe schooljaar in fris geverfde klaslokalen beginnen.

Hutje omgeving Endallah

We genoten natuurlijk ook van hetgeen de Tanzaniaanse natuur te bieden heeft. En dat is een hele boterham. Enkele van de mooiste wildparken ter wereld liggen immers in het noordoosten van Tanzania. Oog in oog staan met masaaigiraffen, steppezebra's, savanneolifanten en zoveel andere wilde dieren is toch een uniek avontuur. Ook de vogelwereld is er enorm divers en kleurrijk. Voeg bij dit alles nog een kort uitstapje naar de fascinerende wereld van de Masaai. Jullie begrijpen het al, het was een weergaloze reis in alle opzichten absoluut niet weer te geven op een A4-tje. Begin volgend jaar plannen we een foto- en filmavond waar jullie alle aspecten van deze fantastische reis zelf zullen kunnen zien. Wij houden jullie op de hoogte.

Kindje

Theo GEUENS.

Kleine groene bijeneter - Merops orientalis

Oostelijke colobusaap - Colobus guereza

Masaai-vrouw

Natuur als goede buur

De natuur in Vlaanderen kent zijn ups en downs. Toch worden bossen, velden en waters steeds gezonder, steden en gemeenten stilaan groener. Door die gestage heropleving zijn verschillende planten- en diersoorten weer terug van weggeweest. Ze profiteren van een verbeterde milieukwaliteit en van de vele inspanningen om hun leefgebieden te herstellen. Erg goed nieuws voor de natuur in Vlaanderen! Anderzijds staan heel wat soorten nog steeds op het randje van uitsterven. Er is dus nog flink wat werk aan de winkel om ook hen er weer bovenop te helpen. En dat is nodig, want voor natuur die tegen een stootje kan, is een diversiteit aan soorten een must!

Overall bewijzen dieren hun nut. Vogels houden insectenplagen onder controle, roofdieren houden het knaagdierenbestand in toom en samen geven ze de biodiversiteit van Vlaanderen een flinke duw in de rug. Maar de heropleving van zoveel natuurschoon heeft ook mindere kanten. Zo komen veel dieren op zoek naar voedsel erg dicht bij de mens. Verschillende soorten hebben zich aangepast aan het leven in een sterk verstedelijkte omgeving. En soms hebben ze het op eigendom van mensen gemunt. Onder andere aangepikt fruit, kaalgevreten akkers of weilanden (figuur 1) en dood pluimvee maken van schade door wild en beschermde soorten een actueel agendapunt.

Figuur 1 - Schade aan een perceel grasland door brandganzen en Canadese ganzen – foto Ronny Van Hoorebeke, ANB

Code van goede praktijk

Het Agentschap voor Natuur en Bos (ANB) vatte de koe bij de horens en ging met de betrokken partijen rond de tafel zitten. Vertegenwoordigers van de na-

tuur-, landbouw-, visserij- en jachtsector bogen zich samen met het ANB, het Instituut voor Landbouw- en Visserijonderzoek en het Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek over de hete hangijzers en bedachten samen oplossingen. Deze oplossingen zijn vertaald in een set preventieve maatregelen om typische schade door verschillende diersoorten te voorkomen. Op 1 juli 2014 werden deze maatregelen als Ministerieel Besluit gepubliceerd in het Staatsblad, onder de vorm van een code van goede praktijk. Deze maatregelen zijn een concretisering van wat in eerdere wetgeving als 'maatregelen die redelijkerwijze kunnen worden geveerd' omschreven is.

Sinds 1 juli 2014 is het verplicht om minstens één van deze preventieve maatregelen te nemen, vooraleer je aanspraak kan maken op een schadevergoeding bij de overheid. Voor sommige jachtwildsoorten zoals konijnen, grauwe ganzen of wilde eenden is het bovendien verplicht om, indien de maatregelen toch niet het beoogde effect hebben, over te gaan tot bijzondere jacht of bestrijding alvorens een schadevergoeding kan aangevraagd worden. Het toepassen van minstens één preventieve basismaatregel is voor alle jachtwildsoorten, op dam- en edelherten na, een voorwaarde om te mogen overgaan tot bijzondere jacht of bestrijding.

Om deze maatregelen bekend te maken, heeft het ANB de campagne 'Natuur als goede buur' opgestart. Via de website www.natuuralsgoedebuur.be, in een handboek en in heldere folders worden per soortengroep de gepaste maatregelen besproken. In totaal gaat het om zeventien groepen diersoorten, van aalscholvers en reigers over reeën tot zangvogels. Naast de verplichte maatregelen uit de code van goede praktijk, wordt telkens een reeks extra maatregelen voorgesteld, die de effectiviteit kunnen verhogen. Het geheel is opgevat als een presentatie van praktische tips.

De preventieve maatregelen kunnen onderverdeeld worden in verschillende categorieën:

1) Afschrikkingsmaatregelen: bestaan in veel varianten, van de klassieke vogelverschrikker tot zichzelf opblazende bewegende poppen, al dan niet met licht- of geluidseffecten (figuur 2).

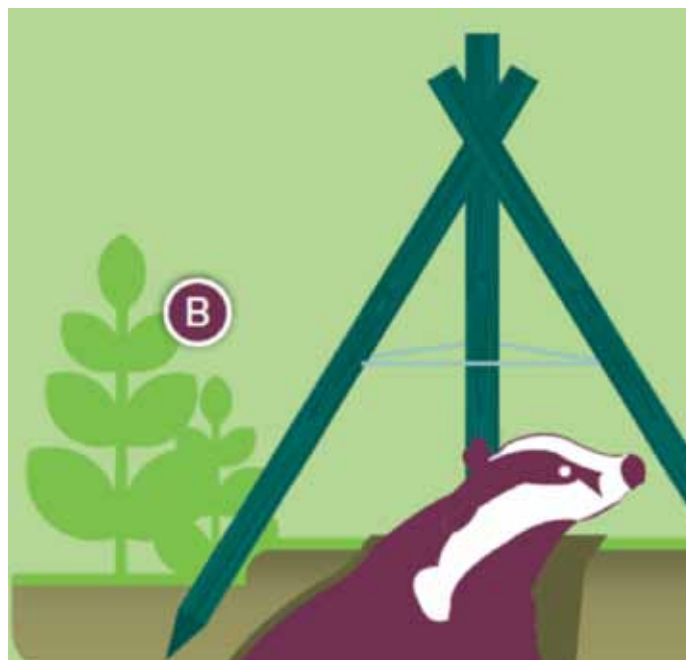
2) Eigendommen afschermen van ongewenste dierlijke bezoekers. Het overkappen van gewassen, het afdichten van gaten in woningen, het omheinen van een perceel of het voorzien van een afgesloten dierenverblijf

met beveiligde bodem (figuur 3) zijn hier voorbeelden van.

3) Ongewenste plaatsen voor dieren oninteressant maken. Dit kun je doen door architectuur aan te passen om vogels het landen of nestelen te beletten, door ongewenste vogels niet te voederen en door een zandcoating aan te brengen op de stammen van (jonge) bomen.

4) Verjagen: door de mens, een waakhond of een roofvogel.

5) De omgeving aanpassen. Het uitrasteren van dassenpijpen (figuur 4), het verwijderen van oogstresten en het snoeien van planten die een opstapje kunnen bieden aan marters of vossen zijn maatregelen uit deze laatste categorie.

Figuur 4 - Met een driepikkel met omheining kan een dassenpijp worden uitgerasterd, zodat vee er geen poten in breekt en dassen toch ongehinderd binnen en buiten kunnen.

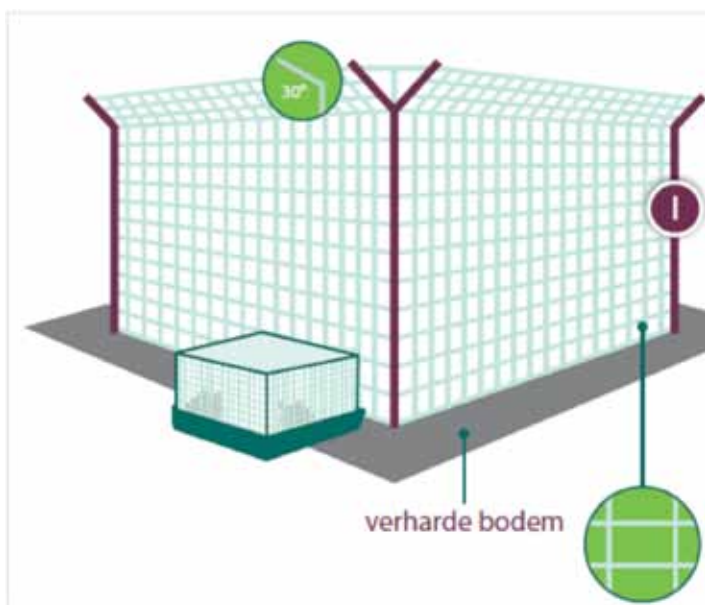
Ter illustratie geven we hierbij de preventieve maatregelen van toepassing op ganzen en op konijnen en hazen.

In de code van goede praktijk worden alle vogels, op viseters na, op dezelfde manier behandeld. De verplichte maatregelen betreffen in dit geval enerzijds het beschermen van gewassen door het overkappen of overdekken van het betreffende perceel. Anderzijds kan men de vogels visueel afschrikken door het plaatsen van al dan niet bewegende poppen, heliumballonnen, imitatieroofvogels, schrik- en trillinten of vlaggen, ballonnen en linten. Tenslotte is er de mogelijkheid tot afschrikken met geluid uit een gaskanon of een speciaal afschrikkend geluidssysteem.

Een aantal extra maatregelen worden aangeraden om ganzenschade te voorkomen. Het afschermen van een perceel met een – eventueel elektrische – omheining verhindert dat ganzen met niet-vliegende jongen (figuur 5) het terrein betreden. Het spannen van draden over je perceel maakt voor ganzen het landen en betreden eveneens knap lastig. Tenslotte kan je ganzen verjagen (zelf of met behulp van een waakhond of vogelafweerpistool). Het spreekt voor zich dat niet elke maatregel in elke situatie even toepasselijk zal zijn. Vandaar dat je kan kiezen tussen verschillende maatregelen, zowel bij de verplichte als bij deze die extra zijn (tabel 1). Je kan je daarbij baseren op de gradatie in prijs, effect en moeilijkheid. Zo is het plaatsen van een elektrische omheining duur en iets moeilijker maar zeer effectief om niet-vliegende ganzen weg te houden. Het plaatsen van vlaggen, ballonnen en linten is goedkoper en eenvoudiger maar minder effectief.

Figuur 2 – Een zichzelf opblazende, bewegende pop verjaagt vogels, herten, konijnen, hazen en everzwijnen.

Figuur 3 - Een afgesloten dierenverblijf met beschermde bodem zorgt voor een effectieve beveiliging tegen schade door marterachtigen en vossen.

Figuur 5 - Canadese gans met jongen - © Vilda Photo Yves Adams

Figuur 6 - Konijn op de uitkijk - © Vilda Photo Yves Adams

Voor zoogdieren zijn er verschillende maatregelen per soortengroep. Schade door hazen en konijnen (figuur 6) kun je vermijden met de volgende verplichte basismaatregelen: het plaatsen van een bewegende pop om de dieren te verjagen, het beschermen van gewassen door het perceel te omheinen of individuele planten van boombescherming voorzien. Vrijblijvende extra maatregelen die het effect kunnen versterken, zijn het onder stroom zetten van de omheining of het verjagen door geluid (gaskanon, geluidssysteem of ultrasone apparaten), visuele afschrikmethoden (poppen, vlaggen, ballonnen en linten) of een waakhond. Het aanbrengen van een zandcoating op jonge bomen geeft een onaangenaam gevoel in de mond van de knabbelgrage dieren waardoor ze elders hun voedsel gaan zoeken. Opnieuw kan je hier op basis van prijs, effect en moeilijkheidsgraad kiezen tussen één of meerdere basismaatregelen, al dan niet gecombineerd met extra maatregelen (tabel 2).

Door het oordeelkundig toepassen van dergelijke maatregelen voor de verschillende diersoorten zal het voor landbouwers, jagers, bosbouwers, vissers, natuurbeschermers en alle Vlaamse burgers aangenaam samenleven worden met de natuur als een goede buur, die je geen overlast maar een vriendelijke glimlach en goeiendag bezorgt.

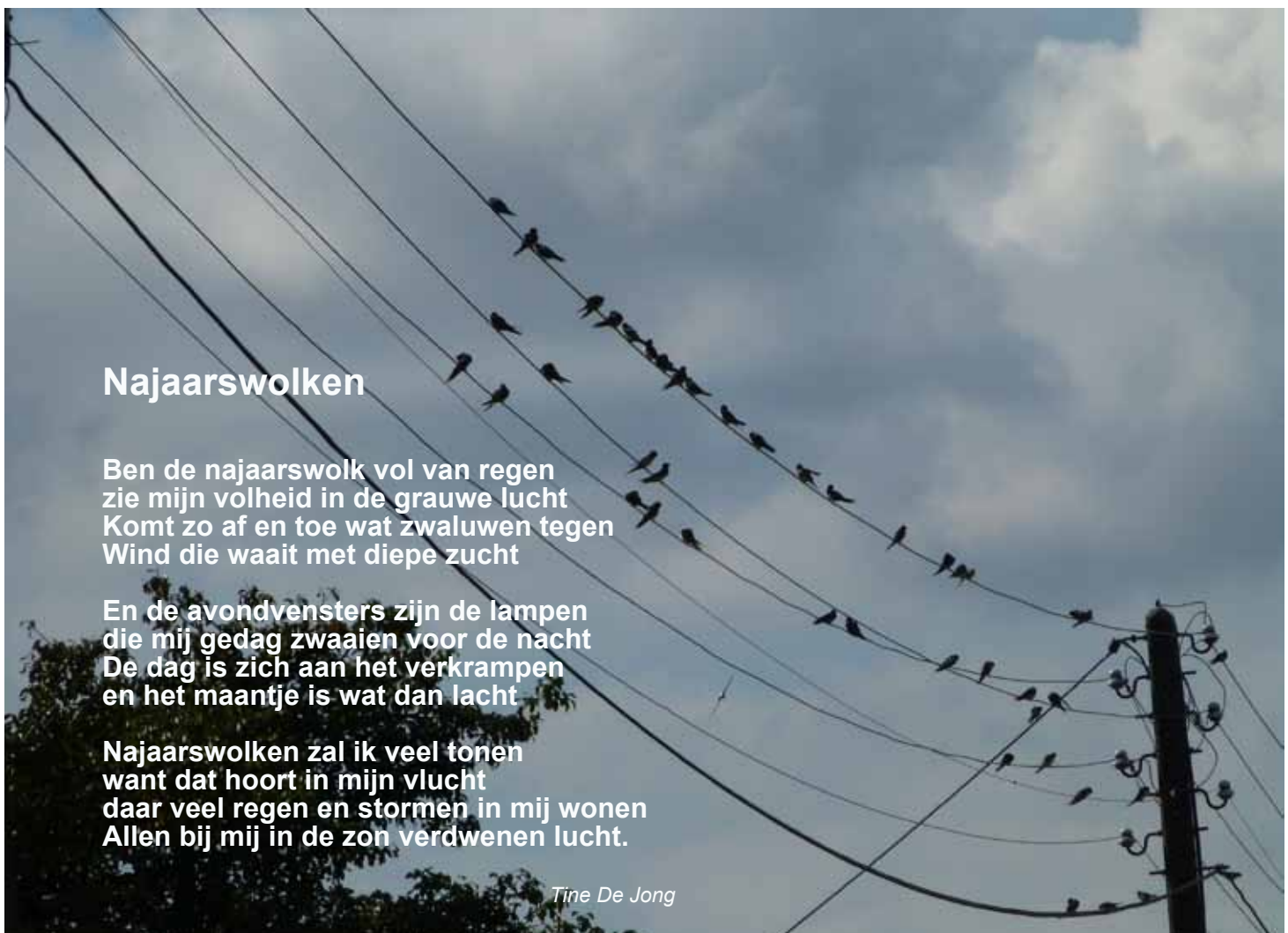
Meer informatie: Michiel Vandegehuchte, Agent-schap voor Natuur en Bos, michiel.vandegehuchte@lne.vlaanderen.be

 HET UITVOEREN VAN MINSTENS EÉN VAN ONDERSTAANDE BASISMAATREGELEN IS VERPLICHT VOOR JE OVERGAAT TOT BIJZONDERE JACHT EN BESTRIJDING OF IN AANMERKING KOMT VOOR EEN SCHADEVERGOEDING				
Basismaatregel	Prijs	Effect	Moelijkheid	Pagina
Afdekken, overkappen, overdekken	0(00)	■■■■■	■■■■■	54
Bewegende pop	000	■■■■■	■■■■■	48
Gaskanon	000	■■■■■	■■■■■	49
Geluidssysteem	000	■■■■■	■■■■■	50
Heliumballonnen	00	■■■■■	■■■■■	50
Imitatierooftogel	00	■■■■■	■■■■■	51
Plaatsen van poppen	00	■■■■■	■■■■■	51
Schrik- en trillinten	0	■■■■■	■■■■■	52
Vlaggen, ballonnen en linten	0	■■■■■	■■■■■	52
EXTRA MAATREGELEN DIE GANZEN HELPEN WEGHOUDEN				
Maatregel	Prijs	Effect	Moelijkheid	Pagina
Elektrische omheining (enkel bij vogels met niet-vliegende jongen)	000	■■■■■	■■■■■	56
Omheining (enkel bij vogels met niet-vliegende jongen)	00	■■■■■	■■■■■	57
Spannen van draden	000	■■■■■	■■■■■	55
Verjaging door de mens	0(0000)	■■■■■	■■■■■	63
Verjaging door een waakhond	000	■■■■■	■■■■■	64
Vogelafweerpistool	00	■■■■■	■■■■■	53

Tabel 1- Verplichte basismaatregelen en facultatieve extra maatregelen om schade door ganzen te voorkomen.

 JE NEEMT MINSTENS ÉÉN VAN ONDERSTAANDE BASISMAATREGELEN VOOR JE OVERGAAT TOT BIJZONDERE JACHT (OP KONIJN) OF BESTRIJDING OF IN AANMERKING KOMT VOOR EEN VERGOEDING				
Basismaatregel	Prijs	Effect	Moelijkheid	Pagina
Bewegende pop	000	■■■■■	■■■■■	48
Boombescherming	00	■■■■■	■■■■■	60
Omheining	00	■■■■■	■■■■■	57
EXTRA MAATREGELEN DIE KONIJNEN EN HAZEN HELPEN WEGHOUDEN				
Maatregel	Prijs	Effect	Moelijkheid	Pagina
Elektrische omheining	000	■■■■■	■■■■■	56
Gaskanon	000	■■■■■	■■■■■	49
Geluidssysteem	000	■■■■■	■■■■■	50
Plaatsen van poppen	00	■■■■■	■■■■■	51
Ultrasone apparaten	00	■■■■■	■■■■■	52
Verjaging door een waakhond	000	■■■■■	■■■■■	64
Vlaggen, ballonnen en linten	0	■■■■■	■■■■■	52
Zandcoating	00	■■■■■	■■■■■	62

Tabel 2 - Verplichte basismaatregelen en facultatieve extra maatregelen om schade door konijnen en hazen te voorkomen.

PRIKBORD UIT TE KNIPPEN ACTIVITEITEN VAN NATUURPUNT NOORD-LIMBURG

Eerste trimester JANUARI - FEBRUARI - MAART 2014

Zondag 5 oktober 2014

A. Vogeltrekwaarneming en ornithologisch ringwerk aan het reservaat "De Veewei" te Eksel om 9 uur op het reservaat "De Veewei", Kiefhoekstraat te Eksel.

B. Geleide wandeling in de Vloeiweiden te Lommel-Kolonie: themawandeling "Klimaat"

Zaterdag 11 oktober 2014 Vlinderwandeling bij het "Waaltesbos" om 14 uur aan de kerk van Lommel-Werkplaatsen, Martinus van Gurplaan

van zondag 12 oktober 2014 tot zondag 19 oktober 2014 Week van het Bos

Nationale activiteit van ANB (Agentschap voor Natuur en Bos)

Voor meer informatie zie www.natuurenbos.be/weekvanhetbos

Zondag 12 oktober 2014 Vogeltrekwaarneming en ornithologisch ringwerk aan het reservaat "De Veewei" te Eksel om 9 uur op het reservaat "De Veewei", Kiefhoekstraat te Eksel.

Zaterdag 18 oktober 2014 Beheerswerken in het Dommeldal om 9 uur in de Hoxentstraat (ter hoogte van het huis van Frans Van Winkel).

Zondag 19 oktober 2014 Vogeltrekwaarneming en ornithologisch ringwerk aan het reservaat "De Veewei" te Eksel om 9 uur op het reservaat "De Veewei", Kiefhoekstraat te Eksel. Einde: 12 uur.

Zondag 26 oktober 2014

A. Vogeltrekwaarnemingen en ornithologisch ringwerk aan het reservaat "De Veewei" te Eksel om 9 uur op het reservaat "De Veewei", Kiefhoekstraat te Eksel.

B. Seizoenswandeling in ons reservaat "Het Plat" te Overpelt om 14.00 uur aan de Schapenstal aan het einde van de Palisstraat.

Zondag 2 november 2014

A. Vogeltrekwaarnemingen en ornithologisch ringwerk aan het reservaat "De Veewei" te Eksel om 9 uur op het reservaat "De Veewei", Kiefhoekstraat te Eksel. B. Geleide B. Wandeling in de Vloeiweiden te Lommel-Kolonie

13.45 uur aan het WateringHUIS en om 14 uur aan het einde van de Koloniestraat.

Zondag 9 november 2014

A. Herfsttuitstap naar GRAND-HALLEUX en VIELSALM

B. Vogeltrekwaarnemingen en ornithologisch ringwerk aan het reservaat "De Veewei" te Eksel om 9 uur op het reservaat "De Veewei", Kiefhoekstraat te Eksel.

Zondag 16 november 2014

A. Laatste vogeltrekwaarnemingen en ornithologisch ringwerk aan het reservaat om 9 uur op het reservaat "De Veewei", Kiefhoekstraat te Eksel. Einde.

B. Dag van de Natuur: Nationale activiteit: voor meer informatie zie www.natuurpunt.be

Woensdag 19 november 2014 Vlinderwerkgroep HESPERIA Een nabeschouwing van het voorbije jaar om 19 uur in het WateringHUIS te Lommel-Kolonie.

Zaterdag 22 november 2014 Film- en fotopresentaties van de natuurreis naar Israël om 20 uur in Ontmoetingscentrum PALETTE, Jeugdlaan 20 te Overpelt.

Zondag 23 november 2014 Paggerswandeling om 14 uur op de parking achter de kerk van Kleine-Brogel bij het bord met de kaart van de wandelpaden.

Zondag 7 december 2014 Geleide wandeling in de Vloeiweiden te Lommel-Kolonie om 13.45 uur aan het WateringHUIS en om 14 uur aan het einde van de Koloniestraat.

Zondag 14 december 2014 Wandeling in het Dommeldal om 14 uur aan het zuiveringsstation te Eikelbosstraat Eksel.

Zaterdag 27 december 2014 Beheerswerken in en om het WateringHUIS te Lommel-Kolonie van 9 tot 12 uur.

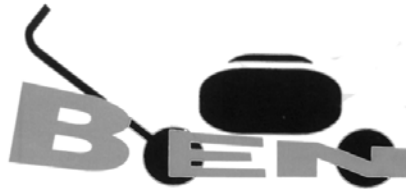
Ook je
verzekeringen
hebben een
check-up nodig!

Gutschoven Zakenkantoor bvba
Leopoldlaan 61 • 3900 Overpelt
011/ 66 13 12
www.dvcoverpelt.be

Openingsuren: Ma, Vr, 09.00 - 11.30 en 13.30 - 16.00 • Di, Do, 09.00 - 11.30 en 13.30 - 18.00 • wo 09.00 - 12.00 of afspraak

DVV
Raad op mensenmaat

TUINMACHINES & TOEBEHOREN

BEN MERTENS

Astridlaan 214 - 3900 Overpelt

Tel. 011 - 66 43 00

Open vanaf 19 u. - Woe. gesloten

SCHILDER- & BEHANGWERKEN

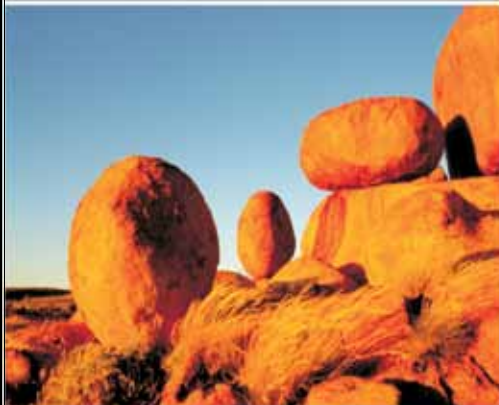
Omdat u staat
op kwaliteit!

Marc Geuens

0478 542251

Lommelsebaan 64
3940 Hechtel-Eksel

Alles voor de wandelaar,
reiziger, avonturier, ...

Kampeer- & buitensportzaak

WWW.DENOUTBACK.BE

GALERIJ VIVALDI, LOMMEL 011/55 44 50

Soogen Parketvloeren bvba
Winnerstraat 76
B-3941 Hechtel-EKSEL
GSM: ++32(0)495.57.23.34

Tel: ++32(0)11.73.34.95
Fax: ++32(0)11.73.62.20
B.T.W.-BE-0476.654.436

LIMBURG INTERNATIONAL
IWW REISBURO I

Stationsstraat 1 bus 1 3910 NEERPELT Tel. 011/80 39 80 fax 011/ 64 03 23
e-mail: info@li-reizen.be (Lic. A 1267)

Uw reisburo en autocarbedrijf voor:

- Alle forfaitreizen
- Groepsreizen op maat
- Eëndagsreizen op maat
- Tickets voor lijnvluchten
- Verhuur autocars tot 88 plaatsen

Jaarlijks organiseren wij verschillende eigen groepsreizen naar
o.a. Napels & Sorrento, La puglia, Moslou & Sint Petersburg, Malta, ...
Voor meer info zie: www.li-reizen.be

Vraag vrijblijvend informatie.

Tot binnenkort!!!

Hendriks
RIJSCHOOL

Autorijschool	Hendriks nv
Leopoldlaan	44
3900	Overpelt
Tel.	011 / 80 98 80
Fax	011 / 64 99 72
E-mail	info@hendriks.be

Rijschool HENDRIKS NV heeft vestigingen te

OVERPELT	Leopoldlaan 44	(011)80 98 80
BALEN	Geshuisstraat 16/1	
EKSEL	Heerstraat 12	(011)73 10 51
HAMONT	Nieuwstraat 1	(011)44 70 65
LOMMEL	Molsekiezel 66	(011)54 53 91
BALEN	Vaartsstraat 72	(014)81 24 23
MEERHOUT	P. v. Haechtpl. 7	(014)30 86 93
NEERPELT	Heerstraat 43	(011)54 13 39

Rijschool HENDRIKS NV heeft een speciaal erkende vestiging in het MPI St.-Elisabeth te Wijchmaal.

Kerkstraat 24, 3990 PEER
Tel./Fax 011/63.39.54

SAMSONITE : REISBENODIGDHEDEN VAN DE BESTE KWALITEIT
DIDDL - O'NEILL - KIPLING - HEDGREN - BUREAUARTIKELEN

Uit sympathie

Overpelt

Tel.: 011.80.90.30
011.80.01.40

PLOEM

OPTIEK, CONTACTLENS - EN GEHOORCENTRUM
DORPSSTRAAT 44 • 3900 OVERPELT • TEL 011 64 13 78

DECKERS

PERMANENTE INTERIEUR-BEURS

Sellekaertsstraat 13 3900 Overpelt
Tel. 011/64.16.02 Fax. 011/66.30.45

e-mail: info@deckers.be
www.deckers.be

TAPIJTEN VAST TAPIJT VINYLvloeren LAMINAAT/PARKET TRAPLOPERS ENZ...

de 3 **Swaentjes**

In de oudste taverne van Peer
lekker eten en gezellig drinken
binnen of in onze sfeervolle zomertuin

Steenweg op Wijchmaal 3 - 3990 Peer
Tel.: 011/63 20 05

Uw feesttaart = onze specialiteit
LUTLOMMELE 10 LOMMEL Tel.: (011)54 40 28
Woensdag gesloten

Thijs bouw
n.v.

Hamonterweg 84 3910 Neerpelt

Zaakvoerder: PAUL THIJS Tel.: (011)64 14 78 Fax (011)64 83 64

KWANTEN BOUWMATERIALEN

Bouw Punt
Kwanten OVERPELT

GEVELSTENEN
DAKPANNEN
KUNKERS
MIX BETON
ISOLATIE
DAKRAMEN
MARMER
ARDUIN
GRANIET
ZAND & GRIND

44 Stufzandstr (Industriepark) 3900-Overpelt

Tel: 011 64 44 72
Fax: 011 66 13 09
E-mail: info@kwanten.com
URL: http://www.kwanten.com

Foto Rooijmans

www.fotorooijmans.nl
Markt 10 - 6021CD - Budel
tel. 0495-494890
h.rooijmans1@chello.nl

SWAROVSKI

De heruitvinding van de telescoop...

Swarovski presenteert een nieuwe generatie telescopen. De ATX / STX serie heeft een modulair, ergonomisch design. Voor het eerst zitten de zoom- en de scherpstelring vlak naast elkaar zodat je de telescoop intuïtief en snel met één hand kunt bedienen. Ongeëvenaarde optische kwaliteit dankzij het gebruik van de nieuwste SWAROVISION technologie.

TEST NU DE NIEUWE ATX TELESCOPEN

- * Rechte of schuine in kijik.
- * 65, 85 of 95mm objectief.
- * HD-lenzen
- * Field flattener lenzen
- * Swarodur, Swarotop en Swaroclean coating
- * Diverse accessoires voor digiscopie...

SWAROVSKI

Denkt u dat een Swarovski voor u té duur is ?

Wij geven zéér hoge inruilprijzen voor uw oude verrekijker en/of telescoop.

COPY CENTER BIEMANS B.V.B.A.

Vreyshorring 70 - 3920 Lommel

Tel. 011- 54 37 42 Fax 011- 55 54 39

info@biemans.be - www.biemans.be

KWALITEIT EN SERVICE

DIGITALE FULL COLOR & Z/W PRINTSERVICE

DIGITALE FOTOKOPIEEN A4/A3

PLANKOPIEEN, KLEURENKOPIEEN

SCHOOL EN KANTOORBENODIGDHEDEN

INBINDEN, PLASTIFICEREN, STEPELS

GRAVEREN, PAPIERWAREN, WENSKAARTEN

FAXSERVICE

VERHEYEN NV

Garage - Tweedehandswagens

Lutlommel 147, 3920 Lommel

Tel.: 011/54 05 20

GSM 0475/24 98 62

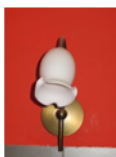
Algemene elektriciteitswerken

WB ELECTRO

Bekabeling TV en Internet

Opmaak keuringsdossier

Wouter Beyen
0474 696 317

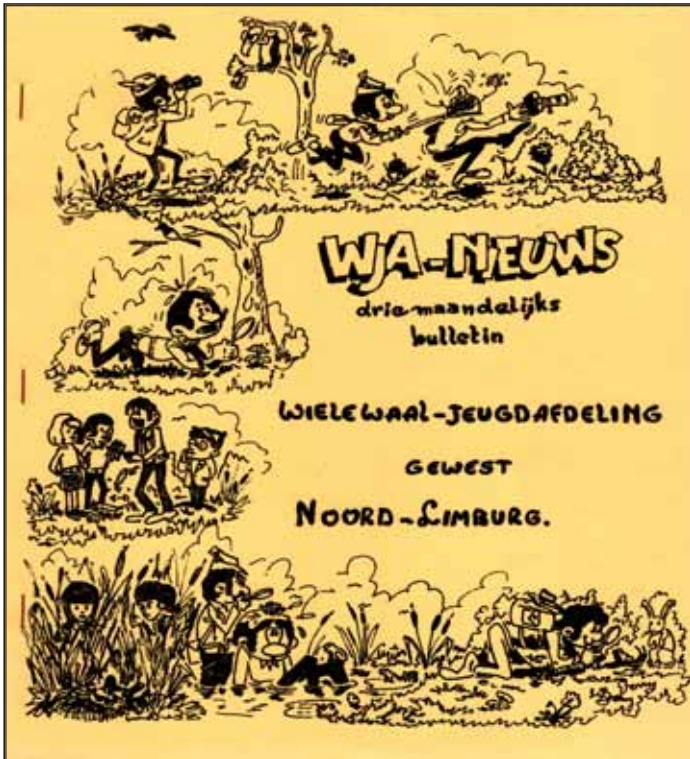
Stationsstraat 50 bus 3
3910 Neerpelt
info@m-impact.be

Zonnedauw 2014 oktober - november - december

Geschiedenis van ons tijdschrift

ZONNEDAUW

In het najaar van 1968 startte Wielewaal Lommel met een werking voor Wielewaaljongeren. In april 1969 verscheen het allereerste nummer van ons tijdschrift, toen nog onder de benaming van W.J.A.-Nieuws. Het was de geboorte van een driemaandelijks tijdschrift dat sedertdien ononderbroken werd gepubliceerd.

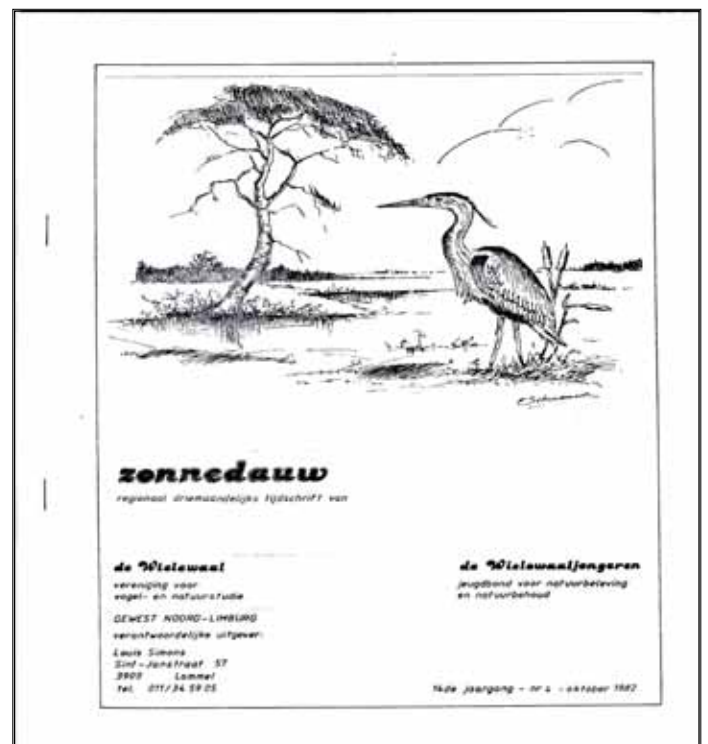
Aanvankelijk bestond het tijdschrift hoofdzakelijk uit het aankondigen van activiteiten en uit verslagen van de voorbije uitstappen, dia-avonden en andere activiteiten. Alle gegevens en verslagen werden destijds door Albert Mertens verzameld en op stencils getypt. Zelf drukte hij ook deze stencils af, beurtelings in de drukkerij van de Technische School TIO in Overpelt en van de Provinciale Technische School Provil in Lommel. Met de jongeren werden de gedrukte bladen in een lokaal rond meerdere tafels lopend, uitgeraapt en samengeniet. Ondertussen kwamen er buiten Lommel en Overpelt ook Wielewaal-Jeugdafdelingen bij in Neerpelt, Hamont, Achel, St.-Huibrechts-Lille, Hechtel en Eksel en onze uitgave werd toen een regionaal tijdschrift voor leden van de Wielewaal-Jeugdafdelingen van het gewest Noord-Limburg. De oplagen vermeerderden jaarlijks en liepen geleidelijk op van 350 exemplaren in 1971 tot 650 exemplaren in 1973. Ondertussen komt er enorme hulp van Rita Poorters die een groot gedeelte van het typewerk overneemt.

In 1974 wordt ons tijdschrift ook het informatieblad

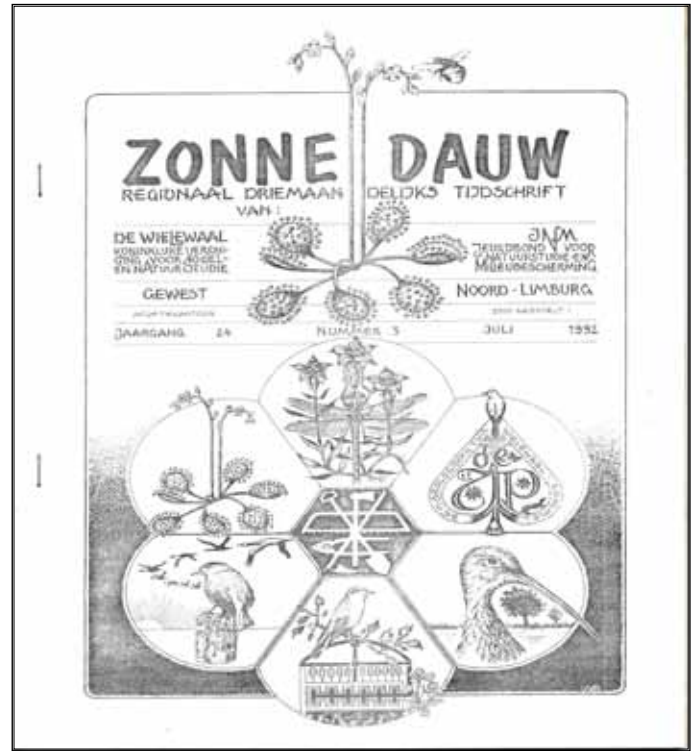
voor de leden van de Wielewaal Afdeling Lommel. Deze was toen de enige afdeling in heel Noord-Limburg. Vanaf toen verschijnt ons driemaandelijks tijdschrift onder de benaming ZONNEDAUW zoals wij die nu nog steeds kennen. Er komen ook enkele vaste rubrieken bij zoals ; "Wist ge dat..." En "Bijzondere waarnemingen", aanvankelijk hoofdzakelijk ornithologische. (Het was een voorloper van de huidige waarnemingen.nl op internet.) Deze twee vaste rubrieken samen namen meestal een vierde in van de 52 bladzijden waarop ons tijdschrift destijds verscheen. De verschillende jaargangen werden vanaf toen telkens gepubliceerd met pentekeningen van de hand van Frans Schuurmans, gekend reporter, fotograaf en schilder uit Overpelt.

In 1975 schaften wij voor onszelf twee stencilmachines aan en beschikten wij over een eigen drukker, zijnde ons wielewaallid Jef Theuws (pa van Rik). Vanaf toen werd ons tijdschrift meerdere jaren gedrukt in het zomerhuisje achter in de tuin bij Jef en Thoos in Bergeijk.

In 1980 geeft Albert, die tot dan toe, buiten het typewerk door Rita verzorgd, nog alle werk centraliseerde, de redactie van Zonnedaauw ook door aan Jef, een ideale hoofdredacteur. Wanneer Jef er om gezondheidsredenen einde 1981 de riem moest afleggen, werd Zonnedaauw nog tijdelijk gedrukt op het Gemeenschapshuis van Bergeijk.

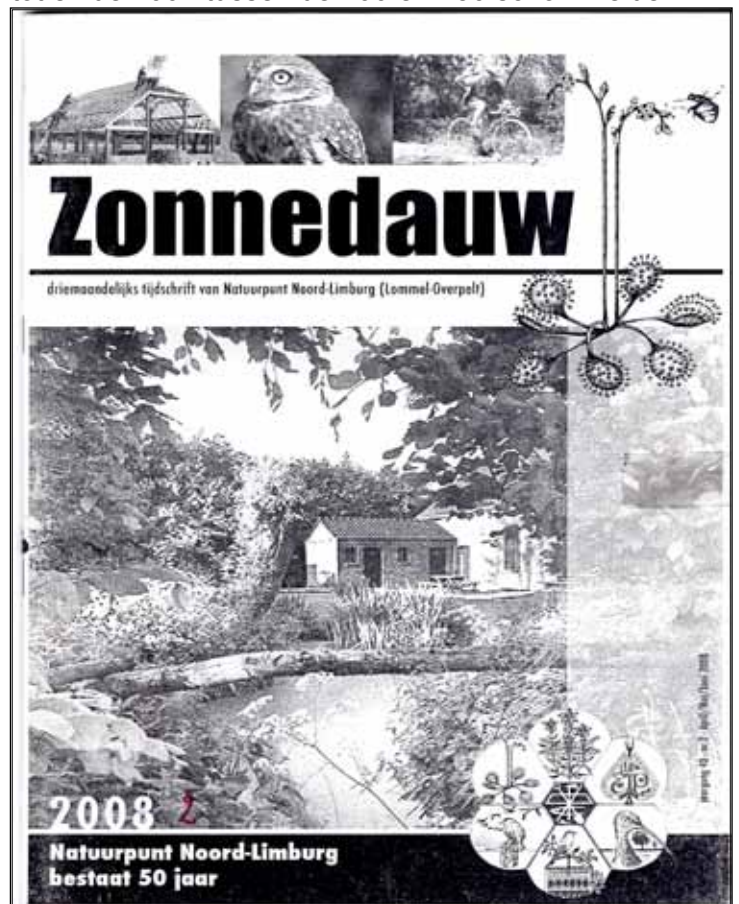
Vanaf 1982 neemt Louis Simons de taak van hoofdredacteur van Jef over. Met zijn fijne tekenpen, bracht Louis meerdere illustraties aan en bezorgde ons tijdschrift een frisse vernieuwde look. Hierbij kreeg hij ook de hulp van andere Wielewaalleden, o.a. van Louis Philippe en van André Van Bun, een enorm begaafd natuurtekenaar. André tekende voor ons o.a. de prachtige voorpagina die 20 jaargangen de nodige glans en uitstraling bezorgde. De nummers van 1982 werden afgedrukt door medewerkers van ISIS Peer. In 1983 echter kochten wij van de gemeente Eersel een tweede hands offsetmachine. Met vereende krachten en een takeltuig werd deze zware machine op een bovenkamer van het Wateringhuis gehesen. Onze eigen wielewaalleden Jan Scheepers, Rik Biddeloo, Michel Emmers en Dré Geypen werden vanaf toen onze drukkers van dienst. Vanaf toen werkten wij niet meer met stencils maar met platen die wij echter telkens elders moesten laten maken.

In 1994 krijgen we de hulp van Frans Geys uit Lommel, toen juist gepensioneerd als drukker van Agfa-Gevaert in Mortsel, die de volgende vijf jaren in het Wateringhuis ons drukwerk overnam. Toen Frans stopte, zochten en vonden wij de goedkoopste oplossing voor het drukken van ons tijdschrift bij een bevriende kennis van Frans, Luc Steylaers, een drukker in Berlaar. Gedurende twee jaar bracht Albert om de drie maanden de kant en klare teksten naar Berlaar en een week later kan hij vol gestapelde dozen drukwerk terug afhalen in Berlaar. In 2000 vonden wij een gemakkelijkere oplossing bij Media Design in Neerpelt.

Gedurende al deze jaren werden de gedrukte bladen nog door onszelf uitgeraapt en de nummers samengesteld, geniet en geadresseerd voor verzending per post of voor bedeling door eigen "facteurs". Dit gebeurde aanvankelijk in het Pelterke maar daarna ge-

durende meerdere decennia ten huize van de familie Poorters. Een drukke maar heel gezellige bedoening (telkens 14 tot 18 aanwezigen), die steeds eindigde met koffie en heerlijke verse wafels door moe Poorters gebakken. Later moesten wij voor deze activiteit uitwijken naar het Pelterke, de Geer en het Wateringhuis. Gedurende al deze jaren, en nu ook nog steeds, zorgde Leon Plessers voor het up-to-date houden en voor de adressering van de leden en abonnees waarvan de aantallen tot einde 2001 tussen de 400 en 450 schommelden.

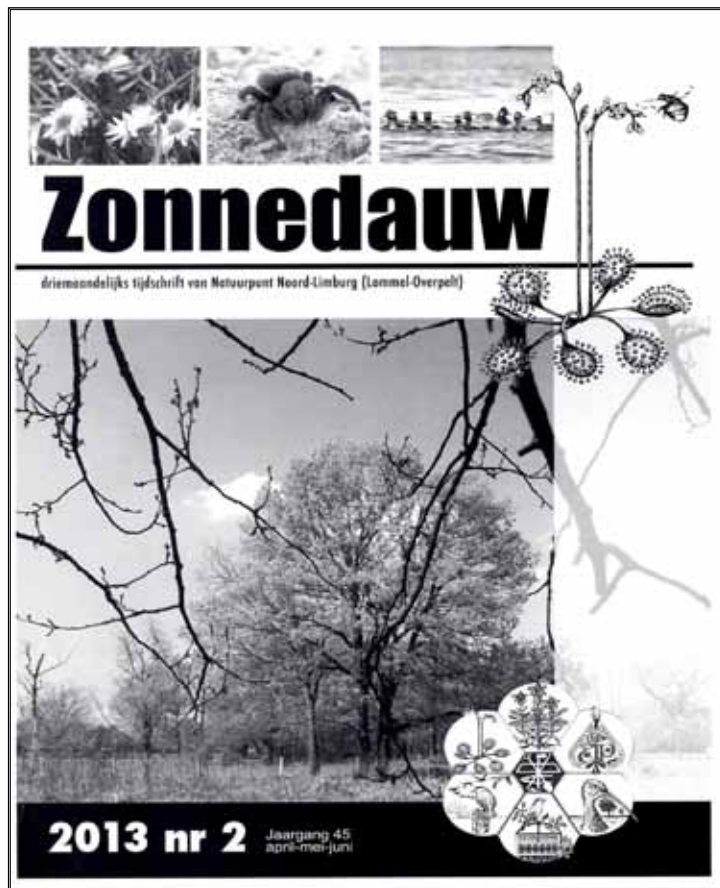

Vanaf jaargang 2002, Wielewaal en Natuurreserve-
 ten waren juist gefusioneerd tot Natuurpunt, neemt
 Paul Verheyen de taak van redacteur op zich. De
 oplage van Zonnedaauw stijgt dat jaar tot 550 om-
 dat de vroegere leden van Natuurreserve-
 ten van Lommel en Overpelt nu ook Zonnedaauw ontvan-
 gen. Niettegenstaande het feit dat de afdelingen
 Neerpelt en Hechtel-Eksel zelfstandige afdelingen
 werden, bleven toch meerdere leden ook een abon-
 nement op onze Zonnedaauw betalen.

In 2003 wordt Zonnedaauw onder impuls van Paul
 digitaal opgesteld. Gedurende enkele jaargangen
 krijgt Paul voor de lay-out assistentie van Hanne
 Maes en Rita Poorters verrichtte nog steeds een
 ruim gedeelte van het typewerk. Het drukwerk ge-
 beurde vanaf toen bij Copy center Biemans in Lom-
 mel. Vanaf 2010 werden de verschillende nummers
 in dit copy center ook automatisch uitgeraapt en
 geniet. Vanaf toen was "het rond de tafels lopen"
 om uit te rapen en te sorteren ook verleden tijd. En-
 kel de verdeling aan de verschillende "postboden"
 moest nog gebeuren en dit vond dan nog plaats in
 't Pelterke, in de Geer en tijdens het laatste jaar bij
 Paul en Josée thuis.

Ondertussen steeg jaarlijks de oplage nog geleide-
 lijk tot het huidige aantal van 650 exemplaren. Het
 aantal bladzijden per nummer verminderde wel, dit
 werd gedeeltelijk goed gemaakt omdat er digitaal
 meer tekst per bladzijde kon verschijnen, en deze
 dan ook nog met interessante foto's opgelucht werd.

Gedurende 46 jaar was Zonnedaauw een enorm
 bindmiddel dat bij onze leden zeker een groot sa-
 menhorigheidsgevoel deed groeien en er voor
 zorgde dat wij zo een hechte familiale sfeer binnen

onze vereniging kenden. Het heeft enorm vele inspanning-
 gevraagd van velen om de publicatie ononderbroken
 vol te houden maar het heeft allen ook veel voldoening
 bezorgd. Daarom zijn wij er iedereen ook nu nog heel
 dankbaar voor. Jammer dat er aan alles een einde komt.

Albert MERTENS

Dit jaar bloeide de heide zo mooi.

Roofvogels

Uit een oud boekje "Vogels", uitgegeven bij Callewaert-De Meulenaere voor Davidsfonds in 1906, auteur E.H. J. Iserbyt. De teksten worden in de oorspronkelijke oude spelling weergegeven.

De roofvogels hebben waarachtig hun naam niet gestolen, want 't is al rooven en moorden wat ze doen. 't Geen leeuwen, tijgers, groote en kleine roofdieren op het land zijn, haaien en snoeken in het water, dit zijn de roofvogels in de lucht. Wee de flauwere dieren op wier vleesch ze verlekkerd zijn: ontelbaar sneven ze, slachtoffers van den onverzadelijken moordlust der roofvogels. Wat gedaan, om overwinnend tegen die luchtrovers te worstelen? Ze zijn krachtig gespierd, sluw en onverschrokken; de natuur heeft ze gewapend met een verscheurenden haakbek en met klauwen, als dolken zoo scherp en snijgend.

Talrijke roofvogels drijven de schaamteloosheid zoo ver, dat ze durven stelen en stroopen bij klaren dage; andere trekken op jacht met 't vallen van den avond of 't aanbreken van den nacht, niet zooveel om hunne bloedige moorderijen te verduiken, als om hunne prooi met meer zekerheid te kunnen overvallen.

Alzoo onderscheidt men in dit eerste en geduchte vogelen orde, twee voorname soorten: de dag- en nacht-roofvogels.

Alhoewel hun naam van roofvogel niet veel goeds vermoeden doet en ze door hun wreeden inborst 's menschen genegenheid weinig verwerven, zou men het nochtans verkeerd op hebben, als men denkt, dat alle roofvogels, zonder uitneming, schadelijk zijn. Enkele dagroofvogels zijn nuttig en de nachtroofvogels verdienen in 't algemeen onze achting en bijzondere bescherming, want die nachtelijke jagers houden poli-

cie te velde, waar allerhande ongroei wareert, dat bij dage verscholen zit, maar bij nachte op drill is. Laten wij van iederen roofvogel in 't bijzonder de wandaden laken, en de deugden roemen.

colofon

NATUURPUNT NOORD-LIMBURG

DOELSTELLINGEN:

- Stimuleren tot natuurbeleving en natuurstudie door vorming en natuur- en milieu-educatie (natuuruitstappen, voordrachten, dia-voorstellingen, cursussen, natuurreizen, onderzoek en inventarisatie van dier- en plantensoorten).
- Aandacht voor landschapszorg en milieubeleid.
- Actieve inzet voor natuurbehoud door het beheren, aankopen en uitbouwen van natuurreservaten in Noord-Limburg:
 - de Vloeiweiden in de Watering in Lommel-Kolonie,
 - de Lommelse heidegebieden: de Riebos, de Blekerheide, de Heuvelse heide en de Kattenbosserheide,
 - dendrologisch Wielewaalpark "Den Tip" in Lommel-Kerkhoven,
 - het Plat in Overpelt
 - de Dommelvallei in Hechtel-Eksel, Peer en Overpelt
 - de Veewei in Hechtel-Eksel.

LIDMAATSCHAP NATUURPUNT:

24 euro per gezin per kalenderjaar.

Je kan je lidgeld betalen hetzij via domiciliëring, hetzij via jaarlijkse overschrijving.

Domiciliëring: Elk jaar wordt je lidgeld automatisch afgehouden van je rekening. Indien je dit wenst en nog niet gebeurd is, dan kan je op twee manieren een domiciliëring aanvragen: via de website of via de telefoon of e-mail.

Via de website

Je bent al geregistreerd op de Natuurpuntwebsite. Log in en vul het online formulier in. Print het formulier uit en zet er met balpen een handtekening onder. Stuur het vervolgens naar Natuurpunt – ledenadministratie, Coxiestraat 11, 2800 Mechelen. De inning van je lidgeld volgt dan automatisch. Een overschrijving is dus niet meer nodig!

Je bent nog niet geregistreerd op de website

Je kan op de website een pdf-formulier downloaden of je kan van de gelegenheid gebruik maken om je te registreren op 'Mijn Natuurpunt' en het online formulier in te vullen. Print het formulier uit en zet er met balpen een handtekening onder. Stuur het vervolgens naar Natuurpunt – ledenadministratie, Coxiestraat 11, 2800 Mechelen.

De inning van je lidgeld volgt dan automatisch. Een overschrijving is dus niet meer nodig.

Via de telefoon of e-mail

Bel naar 015-29 72 20 of mail naar info@natuurpunt.be. Zeg dat je lid wil worden via domiciliëring en geef je naam en adres door. Je ontvangt dan een foldertje met een domiciliëringsformulier.

Overschrijving

Ben je tegen domiciliëring, dan kan je jaarlijks een overschrijving doen.

Schrijf 24 euro over op rekening 230-0044233-21 van Natuurpunt, Coxiestraat 11, 2800 Mechelen, met vermelding "lidgeld Natuurpunt Noord-Limburg". (IBAN: BE17 2300 0442 3321, BIC: GEBABEBB). U ontvangt per jaar vier keer het nationaal tijdschrift "NATUUR.BLAD" en daarenboven vier keer ons afdelingsblad "ZONNEDAUW".

ABONNEMENTEN tijdschriften:

Als lid van Natuurpunt Noord-Limburg ontvangt u per jaar vier keer

het nationaal tijdschrift "NATUUR.BLAD" en daarenboven vier keer ons afdelingsblad "ZONNEDAUW".

Ieder lid van NATUURPUNT kan zich **facultatief** abonneren op:

- "NATUUR.FOCUS", het natuurhistorisch tijdschrift dat vier keer per jaar verschijnt voor 8,5 euro,
- "NATUUR.ORIOLUS", het vogeltijdschrift voor Vlaanderen dat ook vier keer per jaar verschijnt voor 8,5 euro.

Wie zich abonneert op NATUUR.FOCUS en ook op NATUUR.ORIOLUS betaalt 14,5 euro (in plaats van 2 x 8,5 euro).

Drukker: copycenter Biemans, Lommel

Met dank:

Gedurende 46 jaar was dit ledenblad "ZONNEDAUW" het communicatie- en bindmiddel voor de Wielewaal- en later de Natuurpuntleden in Noord-Limburg. Mits veel werkvijver, creativiteit en tijdsinvestering is al die jaren dit gewaardeerd tijdschrift aan de leden aangeboden. Hier hoort een kort maar hartelijk woordje van dank voor allen die zich hiervoor ingezet hebben.

De moderne mogelijkheden van het internet, website, e-mail, nieuwsbrieven en de media maken een nieuwe communicatie met de leden mogelijk. Op onze website www.natuurpunt-noordlimburg.be vindt men heel veel informatie over onze Natuurpunt-afdeling.

Dringende oproep: meld uw mail-adres samen met uw lidnummer (te vinden in het adresvakje van deze Zonnedaauw) aan pool.verheyen@skynet.be. Dan ontvangt u regelmatig onze nieuwsbrief.

Mensen zonder mail-adres krijgen de nieuwsbrief per post.

Uit Eeuwigdurende natuurkalender voor de Nederlanden.

Oktober

De gemiddelde temperatuur daalt met 5 graden Celsius tot het einde van de maand.

Wanneer de lijsterbessen in het hoge Noorden mislukt zijn, komen de eerste pestvogels aan. .

November

De dagen korten 's morgens meer dan twee minuten, doch 's avonds anderhalve minuut.

Kijk uit naar onze standvogels groene specht, zwarte kraai, kuifleeuwerik en ekster.

December

December geeft gemiddeld 10 dagen vorst.

Werp rotte appels in uw tuin voor de merels en lijsters. Als 't roodborstje 's winters op de vensterbank komt zitten, mag men een stevige vorst verwachten. .

België - Belgique
P.B.
3900 OVERPELT
12/2678

P808288

Natuurpunt, Vereniging voor natuur en landschap in Vlaanderen

Ledenadministratie: Leon Plessers - Pater Vanduffelstraat 5 bus 2 - 3900 Overpelt - 04728883814
V.U. Paul Verheyen - Kleinmolensstraat 8 - 3910 Neerpelt - 011640222

